
LITERATUURBESPREKING

Borderline Persoonlijheidsstoornis

Borderline Persoonlijheidsstoornis, een handleiding voor training en therapie
Marsha M. Linehan, 205 pagina's.
Uitg. Zwets en Zeitlinger,
ISBN 90-265-1457-3
Prijs f 65,-

Van 24 juni tot en met 27 juni j.l. waren er op het **5th International Congress on the disorders of personality te Vancouver (Canada)** een groot aantal toonaangevende coryfeeën bijeen op het gebied van de Borderline Persoonlijheidsstoornis (BPS). John Gunderson, Otto Kernberg en Marsha Linehan vertelden over hun behandelvorm bij mensen met een Borderline Persoonlijheidsstoornis. Alle drie delen ze een aantal conclusies t.a.v. de begeleiding van de cliënt die te boek staat onder een BPS-diagnose:

- uitvoerige bespreking van de diagnose BPS is een voorwaarde voor een goede behandeling
- de prognose voor BPS is gunstiger dan van schizofrenie
- er is een verschuiving gaande van langdurige opname naar kortdurende opname, gericht op meer distantie tussen de cliënt en de familie, goede afstemming tussen behandelaars onderling en een consequente evaluatie
- psycho-educatie en gezinsbegeleiding zijn effectief

(met dank aan G. Schaap, directeur ST. GGZ Groningen voor zijn verslag van dit congres)

Zo langzamerhand krijgt het begrip Borderline in de psychiatrie meer handen en voeten. In de jeugdpsychiatrie hebben Vela, Gotlieb e.a. al aangegeven dat er kinderen zijn die voldoen aan de criteria voor een

BPS-ontwikkeling. Ook vanuit het autisme-onderzoek is aangetoond dat een groep die bij de jeugd nu te boek staat als *multiple ontwikkelingsstoornis* veel kenmerken vertoont met de BPS.

In de volwassen-psychiatrie biedt de diagnose BPS voldoende aanknopingspunten voor een behandeling. Daar gaat het boek van Marsha Lineham over.

Zij gaat uit van een dialectische visie, dat wil zeggen dat zij de nadruk legt op fundamentele onderlinge verbanden van de werkelijkheid.

De werkelijkheid bestaat hierbij uit interne, elkaar tegenwerkende krachten (thesis, anti-thesis). De fundamentele aard van de werkelijkheid is verandering en ontwikkeling.

Het probleem bij borderline problematiek wordt gekenmerkt door tegenstrijdigheden:

- noodzaak van de cliënt om te veranderen en zichzelf te accepteren zoals hij is
- spanning tussen krijgen wat hij nodig heeft en het verliezen van datgene waar hij behoefte aan heeft als hij competenter wordt.
- vasthouden aan de eigen identiteit en het leren van nieuwe vaardigheden.

Marsha Linehan gaat bij de behandeling van cliënten met een BPS-diagnose uit van een individuele (psycho) therapie en een vorm van cognitieve gedragstherapie.

Haar behandeling gaat uit van het vergroten van de sociale vaardigheid en weerbaarheid van de cliënt, motivatievergroting gezinseducatie, telefonische bereikbaarheid van de hulpverlener,

casemanagement en training van de hulpverleners.

Het boek gaat in op de vaardigheden en voorwaarden voor een psychosociale vaardigheidstraining, behandelt structurele strategieën en vaardigheidstrainingsprocedures en bevat een uitgebreid draaiboek van de sessies.

Het lezen van het boek vergroot voor de geïnteresseerden het enthousiasme om de vaak moeizame lopende en ogende begeleiding met de nodige theoretische onderbouwing te lijf te gaan. Het is een verhelderende kijk op de BPS-problematiek en het boek biedt vele praktische handvatten voor de praktijk. Het bevat een handleiding voor de

begeleiders van de groepen en eveneens staat het lesmateriaal voor de cursisten/cliënten er gebruiksklaar in (het kan zelfs zonder copyright-problemen voor eigen gebruik aangewend worden).

Linehan heeft met dit boek een waardevolle en praktische bijdrage geleverd voor de behandeling van cliënten met BPS- problematiek. Zij beschrijft op een inzichtelijke wijze de visie en aanpak van deze problematiek, en kan zeker als morele steun voor en door iedere hulpverlener aangewend worden.

Gerard Lohuis.

"Niet Storen"

"Niet Storen"

Saar Roelofs, 164 bladzijden.

Uitg. Belvedere, ISBN 90 7345915X

Prijs: f39,75, bestellen door bedrag over te maken op postbanknr.: 6841142 t.n.v. Uitgeverij Belvedere te Overveen onder vermelding van "Niet Storen"

Een boek dat geschreven is als borrelpraat, laat een droge mond en een kater achter.

De schrijfster van dit boek wil een poging ondernemen om de positie van de cliënt te versterken door inzicht te verschaffen in de houding en gedrag van de hulpverlener. Ze strandt in goede bedoelingen, want iedereen is het er over eens dat de cliënt zo goed mogelijk geholpen moet worden door de hulpverleners van de Riagg, maar door haar eenzijdige benadering roept ze alleen weerstand op. En dat is jammer, want er is zeker het nodige aan te merken op het reilen en zeilen in

hulpverlenersland, en een kritische reflectie kan bijdragen aan een verbetering ervan, d.w.z. dat de cliënt beter geholpen wordt

Ze slaagt er niet in om op een genuanceerde manier haar kritiek vorm te geven, waardoor het boek na tien pagina's lezen vervelend wordt. Vrijwel elk onderwerp dat ze aansnijdt, en dat gaat van Riagg-cultuur tot diagnose tot onderdrukking van de vernieuwing binnen de Riagg, wordt onder het mes van het cynisme gelegd.

Het boek bevat een groot aantal onvolledigheden, onjuistheden en makkelijk te weerleggen uitspraken die de schrijfster als waarheid naar voren brengt. Meerdere keren spreekt zij zichzelf tegen waardoor het boek ongeloofwaardig wordt. Een voorbeeld hiervan is het multi-disciplinaire samenwerken.

In het begin van het boek beweert ze dat de multi-disciplinaire samenwerking niet plaatsvindt om halverwege het boek te melden dat multi-disciplinaire samenwerking de regel is binnen de Riagg. En dit is maar een van de vele voorbeelden waarin de werkelijkheid op karikaturale wijze vertekend wordt weergegeven.

Het boek is op een prachtige manier uitgevoerd en vormgegeven. De 80 prenten van de hand van de schrijfster

(zij is naast psychotherapeute ook beeldend kunstenaar) zijn een lust om naar te kijken.

De schrijfster heeft zeker kritisch gekeken naar zaken die voor verbetering vatbaar zijn binnen de Riagg-hulpverlening, maar door haar manier van schrijven moet gevreesd worden dat ze met dit boek niemand een dienst bewijst. En dat kan niet de bedoeling zijn geweest.

Gerard Lohuis.